

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 508/2021-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej MHS Legal, s. r. o., Galvaniho 7/D, Bratislava, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 21T/20/2020 z 24. augusta 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 20. augusta 2021 doplnenou advokátskou kanceláriou MHS Legal, s. r. o., 10. septembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podstatná časť ústavnej sťažnosti predstavuje námietky proti obžalobe podanej za skutky bez formálneho obvinenia s osobitným označením napadnutého uznesenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojeného napadnutého uznesenia vyplýva, že uznesením NAKA ČVS: PPZ-721/NKA-FP-ZA-2019 z 24. septembra 2019 bolo sťažovateľke vznesené obvinenie pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona (ďalej len „TZ“) a pre zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 3 písm. a) TZ. Podľa uznesenia v podstatnom mala sťažovateľka v domových priestoroch poškodenej osoby až pod hrozbou rôznych vyhrážok žiadať peňažné prostriedky. Uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 4Tp/129/2019 z 26. septembra 2019 bola sťažovateľka vzatá do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ďalej len „TP“).

3. Podľa obžaloby v trestnej veci sťažovateľky podanej 11. marca 2020 sa sťažovateľka dopustila zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 TZ, zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 3 písm. a) TZ spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 TZ s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) TZ a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) TZ spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 TZ.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uvádza, že obžaloba je voči nej vedená za skutky, za ktoré nebola obvinená v prípravnom konaní, a preto sa nemala možnosť brániť. Okresný súd podľa nej v konaní sp. zn. 21Tp/20/20 pri prejednávaní obžaloby nepostupoval podľa § 241 ods. 1 písm. f) TP, keďže trestné činy uvedené v uznesení o vznesení obvinenia nekorešpondujú s trestnými činmi uvedenými v obžalobe.

5. Sťažovateľka tiež vytýka nezohľadnenie zaujatosti sudcu [REDACTED], ktorý nerozhodol o podanej obžalobe so zistením všetkých podstatných okolností a nevrátil podanú obžalobu prokurátorovi, dokonca vec pojednával a rozhodoval aj o dôvodoch väzobného stíhania.

6. Sťažovateľka osobitne zvýraznila časť napadnutého uznesenia: „*Súd opätovne konštatuje, že námietku obhajoby týkajúcu sa nedodržania procesného postupu prokurátora tak ako mu ukladá ustanovenie § 234 ods. 2 Trestného poriadku nevyhodnotil za také porušenie práva na obhajobu, ktoré nesie atribúty závažnej procesnej chyby, pre ktorú je potrebné odmietnuť obžalobu a vrátiť vec prokurátorovi do prípravného konania, keďže i zmenou kvalifikácie skutku sa nemení samotná podstata skutku spočívajúca v konaní obžalovaných a následku ich konania v spolupáchateľstve s tým, že jednoznačne bola zachovaná totožnosť žalovaného skutku. Z uvedených dôvodov súd obžalobu neodmietol, vec nevrátil prokurátorovi a nariadil hlavné pojednávanie.*“

7. Sťažovateľka ďalej namieta, že k rozporu medzi kvalifikáciou skutkov v obvinení a v podanej obžalobe došlo postupom vyšetrovateľa, ktorý nerespektoval pokyn prokurátora na prekvalifikáciu skutkov a sťažovateľke nebolo vznesené obvinenie pre skutok poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. TZ, skutok nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 TZ a ani pre skutok výtržníctva podľa § 364 ods. 1 TZ v spolupáchateľstve podľa § 20 TZ. Sťažovateľka tiež namieta väzobné stíhanie, ktoré trvá napriek opakovaným jej návrhom preukazujúcim nedôvodnosť väzby.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (I. ÚS 480/2013, II. ÚS 156/09). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodiť ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta

porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, II. ÚS 734/2017).

9. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 373/2014).

10. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka namieta postup okresného súdu v konaní sp. zn. 21T/20/2020, ktorý podľa nej mal obžalobu vrátiť prokurátorovi do prípravného konania.

11. Takto koncipovaná ústavná sťažnosť nedáva ústavnému súdu žiadnu možnosť na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv sťažovateľky. Predovšetkým je to krajský súd, ktorý preskúmava rozhodnutia okresného súdu.

12. Podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZUS“) ústavná sťažnosť je nepripustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

13. Ústavný súd pre nevyčerpanie prostriedkov nápravy pred všeobecnými súdmi preto musel ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) ZUS odmietnuť.

14. Ústavný súd tiež poznamenáva, že napadnuté uznesenie bolo sťažovateľke doručené 27. augusta 2020 a ústavná sťažnosť podaná 20. augusta 2021 je tak navyše podaná po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty podľa § 124 ZUS, teda oneskorene, čo rovnako zakladalo dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti [§ 56 ods. 2 písm. f) ZUS].

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu